GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA: BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA" IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ XLVIII.

SĔ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 221. *Vinerĭ 4 (16) Octomvre.* **1885.**

Nou abonamentŭ
la
„Gazeta Transilvaniei".

Cu I Octomvre st. v. 1885 se începe unŭ nou abonamentŭ, la care invitămŭ pe toţĭ onoraţii amicĭ şi sprijinitorĭ ai fóiei nóstre.

Preţulŭ Abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:
pe trei lunĭ **3 fl.**
„ şése „ **6** „
„ unŭ anŭ **12** „

Pentru România şi străinătate:
pe trei lunĭ **10 franci**
„ şése „ **20** „
„ unŭ anŭ **40** „

Rugămŭ pe domnii abonenţĭ, ca sĕ bine-voiascŭ a-şĭ reînoi de cu vreme abonamentulŭ, ca sĕ nu se întrerupă espediţiunea ḑiarului.

Domnii ce se vorŭ aboná din nou sĕ binevoéscă a arĕta şi posta ultimă.

»Administraţiunea »Gazetei Transilvaniei«.

Braşovŭ, 3 (15) Octomvre 1885.

Stămŭ fórte rĕu cu „echilibrulŭ" în peninsula balcanică.

Dupĕ scirile cele mai nouĕ Sêrbia sĕ se fi şi pusŭ în mişcare. Se aşteptă pe ḑiua de aḑĭ publicarea unui manifestŭ alŭ Regelui Milanŭ cătră naţiunea sêrbéscă şi alŭ unui ordinŭ de ḑi, prin care sĕ se ordone trecerea armatei sêrbescĭ peste fruntariele bulgare. Asemenea se anunţă că şi Grecia ar fi gata de a intrá în acţiune, o-cupândŭ deocamdată Ianina. Se asigură că inimiciţiele se potŭ începe în fiecare momentŭ şi că catastrofa devine neevitabilă.

Vomŭ avé aşadĕr rĕsboiu în peninsula balcanică, numai câtŭ încă nu scimŭ cu siguritate, care cu cine se va bate. Sêrbii şi Grecii se punŭ în mişcare, şi încă precum se ḑice în contra dorinţei marilorŭ puterĭ, dér óre pe ce cărărĭ vorŭ apuca oştirile lorŭ?

Acesta este marele secretŭ alŭ situaţiunei momentane în peninsula balcanică, care a ajunsŭ la unŭ gradŭ de încurcătură ne mai pomenitŭ. Despre conferenţa ambasadorilorŭ puţinŭ se aude. Se vede că marile puterĭ însăşĭ sunt multŭ puţinŭ surprinse de evenimentele cele din urmă şi nu mai sciu ce se încépă şi pe ce drumŭ sĕ apuce.

„Nu voimŭ sĕ ne depărtămŭ de basele tractatului dela Berlinŭ", ḑicŭ cabinetele marilorŭ puterĭ, în timpŭ ce una din ele încuragéză pe Sêrbĭ şi pe Grecĭ, cealaltă pe Bulgarĭ, a treia îndémnă pe Turcĭ sĕ între cu armata în Rumelia orientală, a patra liniştesce atâtŭ pe cei din Belgradŭ, câtŭ pe cei din Sofia, Atena şi Constantinopolŭ, conjurându-i sĕ nu facă nicĭ unŭ pasŭ pripitŭ, căcĭ îndată ce ar curge sânge, conflagraţiunea generală ar fi neevitabilă ş. a. ş. a.

Cine sĕ se mai pótă orienta în acéstă situaţiune confusă? Se vorbesce de conflicte duşmănóse între Sêrbĭ şi Bulgarĭ la fruntarii. Este greu a crede însĕ, că Sêrbii se vorŭ bate cu Bulgarii, cândŭ se concentréză o armată de 150,000 Turcĭ la Porţile Rumeliei Orientale. S'a ventilatŭ de multe-orĭ planulŭ unei confederaţiunĭ a statelorŭ balcanice. Cine ne garantéză, că mobilisarea în Bulgaria, Sêrbia şi Grecia nu urmăresce scopulŭ unei acţiuni comune rĕsboinice în contra Turciei? Turcia posede destulŭ teritoriu, din care se potŭ compensa şi Sêrbii şi Grecii de ajunsŭ, de ce sĕ se încaiere dar cu Bulgarii?

„Gânditus'au óre diplomaţii Europei — întrébă „N. fr. Presse" — ce urmărĭ póte avé unŭ rĕsboiu între Turcia şi statele balcanice? Şi ce se va întêmpla, décă Turcia ar fi învinsă? Unde ar rĕmâné atuncĭ tractatulŭ din Berlinŭ? Atuncĭ nicĭ o sdranţă de hârtiă nu ar fi mai superfluă în Europa, ca aceea pe care şĭ-au pusŭ iscălitura representanţii tuturorŭ marilorŭ puterĭ. Dér chiarŭ şi în casulŭ mai favorabilŭ, că Turcia ar eşi învingĕtóre din luptă, încurcătura nu ar fi resolvată, ci atuncĭ probabilŭ că ne-amŭ aflá înaintea cestiunei, cum va fi interpretată victoria Porţei de cătră puterile diferite şi suntemŭ convinşĭ, décă şi ar fi duratŭ până atuncĭ unitatea marilorŭ puterĭ — de acéstă cestiune totuşĭ s'ar lovi ca de o stâncă şi s'ar nimici."

Câtŭ pentru procederea uniformă şi în unire a marilorŭ puterĭ, ni se pare că ea lasă încă şi acum fórte multŭ de doritŭ. Totŭ mai multŭ pare a se constatá, că cu tótă intrevederea multŭ lăudată dela Kremsier esistă o însemnată diverginţă de opiniunĭ între Viena şi Petersburg în apreţuirea situaţiunei şi nicĭ nu se póte altfelŭ, când interesele orientale ale ambelorŭ împĕrăţiĭ suntŭ diametralŭ opuse unele altora.

Şi încă ar merge cum ar mai merge décă s'ar tracta numai de lupta între sfera de interese a Rusiei şi a Austriei în Orientŭ. Dar mai suntŭ şi alte puterĭ, cari nu potŭ fi nepăsătóre de cele ce se petrecŭ în insula balcanică, mai este Italia, Anglia şi Francia, căcĭ au şi ele interese de apĕratŭ la Bosforŭ şi la Balcanĭ.

Mai alesŭ Italia pare a fi dispusă şi decisă de-a se folosí de încurcătura actuală spre a realisa visulŭ ei d'a se face stăpână peste Albania. Aicĭ politica italiană vine în conflictŭ cu politica austriacă şi este lesne de înţelesŭ nemulţumirea, ce-a produs'o în cercurile politice austro-ungare unŭ articolŭ alŭ organului oficiosŭ italianŭ „Diritto," in care apeléză la popórele balcanice ca sĕ se înarmeze grabnicŭ în contra nisuinţelorŭ de pace ale puterilorŭ, căcĭ numai acele popóre potŭ dobêndi ceva carĭ sunt gata a vĕrsá sânge pentru drepturile lorŭ.

In mijloculŭ acestei mişcărĭ bate la ochĭ liniştea ce domnesce în România. Fi-va óre bine ca România sĕ tacă, când tóte popórele creştine ale Orientului pretindŭ cu voce tare sĕ li se dea ceea ce le trebue pentru asigurarea esistenţei şi a îndependenţei lorŭ?

UNIREA BULGARILORŬ.

Telegramele cele mai nouĕ:

Filipopolŭ, 12 Octomvre. Pe aci domnesce o mare îngrijire din causa surescitării spiritelorŭ în capitala Turciei; cu greu Sultanulŭ se va putea împotrivĭ curentului, care înflăcăréză masele musulmane. Linia bulgăréscă e fórte bine apĕrată. Prinţulŭ Alexandru a telegrafiatŭ Porţii, declarândŭ că în casŭ când delegaţii bulgarĭ nu vorŭ fi liberaţĭ, dênsulŭ va închide pe toţĭ funcţionarii musulmanĭ din Rumelia. — Toţĭ funcţionarii vechiului regimŭ au fostŭ înlăturaţĭ şi înlocuiţĭ parte cu Bulgarĭ rumelioţĭ devotaţĭ nouei stărĭ de lucrurĭ, parte cu Bulgarii din principatŭ. Turcii au trasŭ în mai multe locurĭ asupra trupelorŭ bulgăreşcĭ. Bulgarii au rĕspunsŭ; se înregistréză câţĭ-va morţĭ şi rănitĭ. Acestŭ evenimentŭ a produsŭ o fórte rea impresiune. Se ḑice, că armata turcéscă e fórte surescitată şi că oficerii cu greu îşi potŭ stăpâni seldaţii sĕ nu tragă asupra liniilorŭ bulgare. — Karaveloff s'a reîntorsŭ la Sofia; misiunea sa are de scopŭ luarea mĕsurilorŭ necesare pentru unificarea administraţiei Bulgariei şi a Rumeliei. Peste douĕ sĕptĕmânĭ celŭ multŭ acéstă unificare va fi aprópe deplină. Dela fruntarii n'a venitŭ până acum nicĭ o scire neliniştitóre; trupele stau concentrate în ordine ca şi mai nainte. Liniile turcescĭ primescŭ întărirĭ mai în fiecare ḑi. Bulgarii suntŭ otărîţĭ a respinge cu energiă orĭ-ce atacŭ.

Varna, 12 Octomvre. Au isbucnitŭ turburărĭ în insula Samos, se vorbesce chiar de o ciocnire sângerósă între trupe şi poporaţiă; au muritŭ vr'o 100 de persóne. Agitaţiunea cresce mereu în Creta; locuitorii insulei vorŭ sĕ proclame anexarea lorŭ la Grecia. In casŭ d'a se recunósce unirea Bulgariei cu Rumelia, guvernulŭ grecescŭ e gata sĕ dea ordinŭ de înaintare trupelorŭ în Macedonia.

Belgradŭ, 12 Octomvre. Turcii concentréză numĕróse trupe la Uskiub; în genere, apróре de frontiera sêrbéscă se află unŭ mare numĕrŭ de bataliónе. Concentrarea armatei sêrbe este terminată; armata stă gata sĕ înainteze la celŭ dintêiu semnalŭ. Serbia a concentratŭ şi o brigadă în apropiere imediată de frontiera bulgară; se scie că o parte din Vechia-Serbiă aparţine Bulgariei. Sêrbii suntŭ hotărîţĭ a revindica şi acestŭ teritoriu în casŭ când s'ar recunósce unirea celorŭ douĕ Bulgarii.

Varna, 13 Octomvre. După tóte probabilităţile, resultatulŭ la care va ajunge conferinţa nu va fi de locŭ satisfăcĕtorŭ; puterile nu se potŭ înţelege. Se crede în definitivŭ, că cu tótă dorinţa ce are Sultanulŭ d'a recunósce unirea personală între Rumelia şi Bulgaria, elŭ ar fi silitŭ la urma armelorŭ sĕ restabiléscă *statu quo* în aceste provincii, pentru a împedeca o invasiă a armatelorŭ sêrbe şi grecescĭ. Rusia nu ar fi opusă unei asemenea restabilirĭ, cu atâtŭ mai multŭ, cu câtŭ prin acésta s'ar dovedi Bulgarilorŭ, că fără Ruşĭ ei nu potŭ face nimicŭ. Poimâne sosescŭ încă 30 bataliónе de redifĭ dela Ismaidt şi dela Trebizonda; mai tóte cetăţile din Asia Mică vor fi golite de trupe; în acéstă modŭ Turcia va dispune în Europa de puterĭ însemnate. Revolta din Samos este datorită unorŭ neînţelegerĭ locale şi pare a fi străină unei mişcărĭ generale grecescĭ. Ferberea devine din ce în ce mai mare în Creta; din ḑi în ḑi se aşteptă o isbucnire a rĕscólei. Acésta ar fi semnalulŭ unorŭ marĭ complicărĭ, căcĭ Grecia nu ar putea rămâné indiferentă.

Filipopolŭ, 13 Octomvre. Se semnaléză din nou atacurĭ la fruntarii din partea Turcilorŭ; acestia au trasŭ în mai multe rêndurĭ asupra trupelorŭ bulgare. Prinţulŭ Alexandru a ordonatŭ, ca în casŭ când s'ar mai întêmpla unŭ asemenea lucru, trupele bulgare sĕ rĕspundă cu energiă. Se pare că Turcia, în casŭ de a întra în Bulgaria, va face invasiunea prin douĕ puncte, Mustafa-paşa şi Küstendil. De acea armata bulgară a fostu împărţită în douĕ corpurĭ şi unŭ corpŭ de reservă în Filipopolŭ, compusŭ în mare parte din voluntarĭ.

Nişŭ, 13 Octomvre. Scirĭ din Sofia afirmă, că guvernulŭ d-lui Caravelov se află în mare peplesitate. Orăşenii d'acolo desapróbă procederea guvernului, care a înduşmănitŭ pe nedreptŭ pe Rulgaria cu Serbia. Sofia abia e apĕrată de trei batalióne şi douĕ baterii.

Belgradŭ, 13 Octomvre. Ambasadorulŭ turcescŭ Chalid-bei consideră ca probabilŭ, că în casulŭ unei acţiunĭ a Serbiei în contra Bulgariei vorŭ întra în Serbia trupe turcescĭ, deórece Bulgaria e teritoriu turcescŭ — Pe mâne séu poimâne celŭ multŭ sĕ aşteptă unŭ manifestŭ alŭ regelui Milan cu privire la trecerea armatei sêrbescĭ preste graniţele bulgare. — Douĕ batalióne de infanteriă bulgaréscă, care au sositŭ în Sofia din Filipopolŭ, au fostŭ dirigeate imediatŭ spre defileulŭ Dragomanŭ, ca sĕ'lŭ puna în stare de apĕrare. Se pare că Bulgaria va sacrifica ţinutulŭ ddla Zaribrod până la Dragomanŭ, ca sĕ aştepte armata sêrbéscă în defileu. Forţându-se însă defileulŭ Dragoman, atuncĭ Sofia stă deschisă trupelorŭ sêrbescĭ.

Atena, 13 Octomvre. Turcii concentrézâ trupe la granițele grecescî. — Regele a felicitatŭ pe ministrulŭ de intarne pentru simțămintele sale patriotice manifestate cu ocasiunea demonstrațiunei de erĭ. Studenții de aicĭ au adresatŭ unŭ apelŭ cătră tóte universitățile europene în favórea causei grece.

Constantinopolŭ, 13 Octomvre. Pórta a adresatŭ o nouă notă circulară cătră puterĭ, cerêndŭ imediata resolvare a cestinnei rumeliote. — Conduriotis va raporta Sultanului în fiecare ḑi despre înarmările grecescĭ, care se facŭ, cum ḑice elŭ, nu pentru combaterea, ci pentru sprijinirea Turciei. — Sciri din Adrianopolŭ despre pregătirile militare turcescĭ anunță, că de curêndŭ arŭ fi sositŭ acolo oficerĭ superiorĭ din statulŭ maiorŭ generalŭ, ca sĕ inspecteze posițiunile. — Ministrulŭ provisoricŭ de esterne Aarifi-pașa a cerutŭ ambasadorului sêrbŭ Gruicĭ esplicărĭ despre înarmările Sêrbiei. Gruicĭ rĕspunse că înarmările nu s'au făcutŭ în secretŭ, ci mobilisarea s'a ordonatŭ printr'unŭ decretŭ publicatŭ în fóia oficială; nota circulară a d-lui Garacianin a arĕtatŭ motivele lămuritŭ, causa suntŭ evenimentele din Rumelia ostică, care au distrusŭ echilibrulŭ politicŭ în peninsula balcanică. Inarmările suntŭ de natură defensivă, deórece prin aceste evenimente Serbia e silită a'șĭ apĕra interesele sale periclitate.

Bucurescĭ, 13 Octomvre. Dela Silistra începêndŭ până la Lom-Palanca mișună locurile de voluntarĭ carĭ se esercitézâ în grabă și se trimitŭ în interiorulŭ țĕrii. Mulțĭ dintre ei, neavêndŭ pușcĭ, suntŭ înarmațĭ cu bețe.

Roma, 13 Octomvre. „Diritto," care a aflatŭ, cum se ḑice, din isvorŭ demnŭ de credință, că pe linia Banjaluka-Serajevo suntŭ puse pe piciorŭ de rĕsboiu douĕ corpurĭ de armată, ca sĕ pornéscă prin sangiaculŭ Novi-Bazar spre sudŭ, provócă pe popórele balcanice sĕ se înarmeze repede în contra dorinței ferbinte de pace a diplomației europene. Popóre, care nu-șĭ dau sângele pentru drepturile lorŭ, nu potŭ aștepta nimicŭ dela bunăvoința statelorŭ streine. — Telegrame din Belgradŭ și Atena spunŭ, că o catastrofă e iminentă. Aci se crede că începerea ostilităților va disolva totalŭ unirea puterilorŭ, care și așa e sguduită. Periculŭ se consideră mare și acésta se motivézâ cu aceea, că esistă, cum se ḑice, marĭ diferențe între Austria și Rusia.

Londra, 13 Octomvre. Convorbirile, ce le-au avutŭ diferițĭ corespondențĭ de ḑiare cu representanții sêrbescĭ și grecescĭ, nu mai lasă nicĭ o îndoială despre aceea, că guvernele acelorŭ state suntŭ hotărîte, séu cum susținŭ ei, silite sĕ dea lovirura. Trikupis, a declaratŭ aḑĭ că evenimentele au arĕtatŭ, că actualuĭ cabinetŭ grecŭ e deja mortŭ, că Grecia acum își va lua interesele singură în mână și înainte de tóte nu va lăsa sĕ-i scape Ianina.

In Sofia s'a lățitŭ scirea, că Rusia a concentratŭ în Odessa 90,000 de ómenĭ, și totulŭ e gata ca sĕ transpórte aceste trupe la Varna, îndată ce politica rusă va găsi de bine. Bulgarii se temŭ din causa acésta, că într'unŭ asemenea casŭ Bulgaria ar puté deveni unŭ guvernămêntŭ rusescŭ. Se ḑice chiar, că d. Giers a rĕspunsŭ deputațiunei bulgare, că Rusia nu va părăsi Bulgaria. Prin urmare, aducêndŭ în legătură concentrările din Odessa cu cuvintele luĭ Giers, se vede, că Rusia are intențiunea sĕ ocupe Bulgaria. Acéstă versiune câștigă mereu têrêmŭ și se consideră acéșta ca unŭ lucru făcutŭ la Kremsier, de órece ocuparea Bulgariei de Rusia ar forma o paralelă la ocuparea Bosniei și Herțegovinei. Vestulŭ peninsulei balcanice cade în sfera austro-ungară, ér Ostulŭ ar cădé în sfera rusă.

„Orientulŭ" ḑice, că necontenitŭ trecŭ oficerĭ rușĭ prin Galațĭ, îndreptându-se spre Bulgaria. Ei suntŭ cu toții încredințațĭ, că rĕsboiu va fi, dacă nu acum, dar la primăvară. Rusia doresce rĕsboiu și face preparative chiar în acestŭ sensŭ.

Din Berlin se telegrafiază ḑiarului „Standard," că d. I. Brătianu s'a dusŭ la Viena și Berlin nu ca sĕ céră mărirea teritoriului séu neutralitatea României, ci numai ca sĕ ia informațiunĭ asupra situațiunii.

„România" scrie, că ministrulŭ de rĕsboiu alŭ Bulgariei se află în Bucurescĭ. Va avea o întêlnire cu d. I. Brătianu, pentru care scopŭ a și venitŭ în România.

Intr'unŭ consiliu de ministri românĭ ce s'a ținutŭ în sĕptĕmâna trecută sub președința Regelui, s'au decisŭ următórele, ḑice „L'Indép. Roumaine": 1. Sĕ s'aștepte hotărîrea puterilorŭ representate la Constantinopolŭ; 2. Sĕ se convóce Camerile la 15 Octomvre; 3. Sĕ se concentreze și mobiliseze corpulŭ III de armată și mai multe regimente din alŭ II; 4. Sĕ se păstreze celŭ mai mare secretŭ despre negocierile începute cu unele cabinete streine; 5. Sĕ se continue cu inspecțiile militare începute de Rege.

Vinerĭ, în sĕptĕmâna trecută au pornitŭ din Galațĭ cu vaporulŭ „Carl Ludvig" 9 oficerĭ rușĭ de cazacĭ, ducêndu-se spre Bulgaria. — Au sositŭ în Bucureșcĭ mai mulțĭ corespondențĭ ai ḑiarelorŭ streine, carĭ se întorcéu din Bulgaria și Rumelia unde, spunŭ dênșii, evenimentele nu mai presintă, pentru momentŭ, nicĭ unŭ interesŭ, tótă atențiunea fiindŭ îndreptată spre Constantinopolŭ. — „Națiunea" află, că guvernulŭ bulgarŭ a luatŭ disposițiunĭ, ca tóte telegramele, carĭ trecŭ prin Rusciuk, sĕ fiă censurate de unŭ delegatŭ alŭ guvernului centralŭ din Sofia. Nicĭ o telegramă, care va conține lucrurĭ inesacte séu destăinuirĭ supărătóre, nu va mai fi expediată pe viitorŭ. — Odată cu corespondenții streinĭ, a sositŭ în Bucureșcĭ, venindŭ din Rusciuk, și fostulŭ comandantŭ alŭ flotilei bulgărescĭ, despre care se ḑicea că fără științrea autorităților bulgare, ar fi dusŭ mai multe vase ale principatului la Renĭ. Depărtatulŭ comandantŭ șĭ-a ruptŭ unŭ piciorŭ prin'unŭ accidentŭ și acum se află internatŭ în serviciulŭ d-lui Dr. Severeanu. Noulŭ comandantŭ alŭ flotilei bulgărescĭ este totŭ unŭ rusŭ de origină, dér încetățenitŭ englesŭ. Cunoscințele sale în marină suntŭ multŭ apreciate.

ALEGERILE ÎN FRANCIA.

Ministru-președintele Brisson a adresatŭ o scrisóre cătră alegĕtorĭ, în care ḑice:

Cum ar puté óre desamăgirea durerósă din 4 Octomvre sĕ sguduie încrederea în republică? In urma alegerilorŭ mai strânse, pentru carĭ s'a esecutatŭ în tóte părțile o unire (a republicanilorŭ), vorŭ avé *republicanii* în camera viitóre *mai multŭ ca 150 voturĭ maioritate*, așadară o maioritate mai mare, decâtŭ obicinuescŭ sĕ aibă partidele dominante în țĕrile parlamentare. Republicanii mai dispunŭ de o maioritate copleșitóre în senatŭ; în fine posedŭ președința republicei, căcĭ deórece dispunŭ de maioritate în amêndouĕ camerele, nu le póte scăpa din mânĭ celŭ mai înaltŭ oficiu de statŭ. *Republica rĕmâne decĭ domnitórea suverană, atâtŭ a puterii executive câtŭ și a maiorității legislatóre.* Aceste trei puterĭ vorŭ fi strânsŭ legate în acelŭ sensŭ, de a ferĭ constituțiunea republicană de orĭ ce atacŭ alŭ reacțiunei monarchice și clericale. Amŭ cunoscutŭ timpurĭ mai grele, eramŭ cu minoritatea într'una din camere, și guvernulŭ era în contra nóstră; totușĭ învinserămŭ aceste pericule, mulțumită concentrărei și unirei nóstre. De aceea ministerulŭ, pe care-lŭ presidezŭ eu, n'a încetatŭ de a îndemna la unire. O asemenea atitudine ne va aduce, acum când greutățile suntŭ mai micĭ, acelașĭ resultatŭ. Deja se unescŭ tóte puterile republicane în fața balotagelorŭ. *O unire ni se impune și în cameră.* Alegĕtorii au găsitŭ norma, care trebue sĕ ne conducă la invingere și și representanții democrației trebue acum sĕ escomunice spiritulŭ de discordiă. In acestŭ modŭ lăudăroșiile monachiștilorŭ, exaltațĭ prin resultatulŭ de mai nainte, vorŭ fi nimicite. Ei cutéză de câteva ḑile, *sĕ amenințe însăși republica.* Se le mulțumimŭ, *că au depusŭ masca*; mulțămită neînțelepciunei lorŭ, Francia scie unde țintescŭ contrarii noștri: la ruina instituțiunilorŭ nóstre, la *o nouă revoluțiune. Interesele suntŭ păzite! Servimŭ democrației, voimŭ tocmai așa, ba mai multŭ încă ca contrarii nostri, pacea în afară; dar numai noi singurĭ putemŭ și voimŭ sĕ garantămŭ pacea înăuntru.* Căcĭ puternica democrațiă numai ca republică mĭ-o potŭ închipui: *Sufragiulŭ universalŭ* ne dă acésta învĕțătură. Ne recomandă o politică solidă și totodată înțeléptă, cere unŭ guvernŭ devotatŭ și solidŭ constituitŭ, care în tóte lucrările sĕ fiă însuflețitŭ de acea solidaritate, fără de care nu există nicĭ unu guvernŭ. Representanții poporului vorŭ asculta de vocea luĭ.«

Clemenceau adresă „Girondei" următórea telegramă:

Vĕ rogŭ grabnicŭ, de a spune amicilorŭ nostri, că republicanii trebue sĕ-șĭ țină de normă în tótă Franța, ca 18 Octomvre astfelŭ de candidațĭ sĕ alégă, carĭ au avutŭ la prima alegere mai multe voturĭ. Când e vorba de monarchiă și de republică, cum se mai póte îndoi unŭ republicanŭ?"

Din tótă țéra sosescŭ scirĭ, că republicanii suntŭ unițĭ; numai în vre-o câteva cercurĭ, până acum nu s'a observatŭ nicĭ o unire.

SCIRILE ḐILEI.

In anulŭ 1860 s'a întemeiatŭ în Sigetulŭ Marmației o reuniune de cultură a poporului, care întemeiă acolo o preparandiă gr. cat. Atuncĭ a primitŭ reuniunea dela guvernŭ și unŭ edificiu de valóre. Mai târḑiu, guvernulŭ unguresců înființă, în loculŭ celei române, o preparandiă maghiară și încheiă cu reuniunea unŭ contractŭ, ca acésta sĕ înființeze pe pămêntulŭ preparandiei române unŭ alumnatŭ, în care scolarii preparandiei de statŭ sĕ aibă întréga întreținere. In ședința dela 5 Octomvre n. c. a representanței orășenescĭ, unŭ órecare Holossy propuse sĕ se róge guvernulŭ, ca sĕ desființeze aceea reuniune și averea ei sĕ se întrebuințeze spre scopurĭ scolare, negreșitŭ că ungerescĭ, sub cuvêntŭ că reuniunea nu șĭ-ar fi împlinitŭ acelŭ obligămêntŭ. Adunarea însărcină o comisiune sĕ raporteze asupra acestei afacerĭ „Kronstädter Zeitung« observă la acésta: »Unŭ astfelŭ de atentatŭ la averea Nemaghiarilorŭ abia e de creḑutŭ!" Ce sĕ-i facĭ, dacă și asemenea atentate suntŭ acte »patriotice!«

—0—

Din Banatŭ-Comloșŭ se scrie cătră »Budapesti Hirlap,« că *Szucsiu Ianos*, deși Românŭ, lucră mai energicŭ la lățirea maghiarismului decâtŭ unŭ Maghiarŭ. Étă unŭ omŭ, care umblă după brevete „patriotice,« comițêndŭ fapte sucite. Suntemŭ convinșĭ, că Românii se vorŭ feri de astfelŭ de sucițĭ.

—0—

Ni se scrie din Alba-Iulia, că învĕțătorulŭ din Maerii Albei-Iuliei, care șĭ-a părăsitŭ soția, trăesce în concubinagiu cu o servitóre, locuindŭ chiar lipitŭ de întrarea în biserica d'acolo. Intrebămŭ pe comitetulŭ parochialŭ, pe preotulŭ și protopopulŭ respectivŭ, cum potŭ suferi o astfelŭ de batjocorire a moralității?

—0—

Cetimŭ în „Ellenzek": »La 6 l. c. gendarmii, după o resistență cerbicósă, au mai pusŭ mâna pe o bună pasăre carea, după ce s'a încărcatŭ de 'suvenirurĭ prin Alba-Iulia și prin mai multe alte locurĭ, s'a prinsŭ în Vințulŭ de josŭ". — Póte că va fi ér vorba de vr'unŭ Românŭ, căcĭ pré cu multă satiră și bucuriă o spune acésta „patriotica« fóiă, care se pricepe de minune în născocirea calumnielorŭ contra Nemaghiarilorŭ, necunoscêndŭ ce e rușinea și bunulŭ simțŭ. Se vede că numai cu obrazulŭ grosŭ se póte susținé.

—0—

Din Selagiu ni se comunică, că la representația teatrală, ce a dat'o la 27 Septemvre societatea diletanților d'acolo în folosulŭ societății de maghiarisare »Szechenyi«, a figuratŭ pe scenă între jucătorĭ și d-șóra *Otilia (Filepŭ) Măgureanu.* Deplângemŭ atâta decădință și lipsă de sentimente românescĭ.

—0—

Din regimentulŭ de infanteriă Nr. 82 din Sibiiu s'au destinatŭ douĕ companii sĕ plece la Ighiu și Zlatna sub cuvêntŭ că s'ar observa neliniște în acele ținuturĭ între poporațiunea română în urma proclamațiunei »irredente«; aceste companii au sĕ erneze acolo. Autoritățile din acele ținuturĭ ar fi cerutŭ — se ḑice — sĕ se dea garnisóne militare Ighiului și Zlatnei. — Ce comediă »patriotică« o mai fi și asta? Nu cumva se caută pete în sóre, pentru cine scie ce mĕsurĭ dictatorice plănuite de ministrulŭ-sobolŭ?

—0—

Ludvig Beer séu ca »patriotŭ« Vandory Lajos scrie cătră codița din locŭ o scrisóre din Bucurescĭ, în care își retrage cuvintele dintr'o altă scrisóre, — în care învinovățea pe ambasadorulŭ austro-ungarŭ din Bucurescĭ, br. Mayr, că n'ar fi destulŭ de energicŭ — și declară că espulsarea celorŭ șése Ardelenĭ se datoresce intervenirei energice a baronului Mayr.

—0—

Ni se scrie din Gurghiu cu data 2 Octomvre: »A. S. principele de corónă cu princesa Stefania au sositŭ în Gurghiu aḑĭ, 14 Octomvre la órele $9^1/_2$ a. m. Au fostŭ de față 6 preoțĭ românĭ și 9 rom. cath., poporŭ, țĕranĭ, fórte puținŭ. Primirea nu a fostŭ ca altădată, ci simplă. Indată ce a ajnnsŭ A. S. în Gurghiu, a și începutŭ vênătórea pre valea »Casvi.« — Cnatu.

—0—

Cetimŭ în »Pester Lloyd:« »Fóia ce apare în Bucurescĭ, »România Liberă,« și-a schimbatŭ numele de patru orĭ și totŭ de atâtea orĭ i s'a sustrasŭ debitulŭ postalŭ pentru țérile corónei ungurescĭ. Mai de curêndŭ șĭ-a luatŭ numele de »Plugarulŭ,« dar și sub acestŭ nume i s'a opritŭ trecerea în Ungaria.« Se scie, că de multŭ „România Liberă« nu mai scrie în contra Ungurilorŭ, asta o póte spune și Ludvig Beer ca jidovŭ séu Vandory Lajos ca maghiarŭ. Prin urmare oprirea n'are nicĭ unŭ sensŭ.

—0—

Numĕrulŭ candidațilorŭ de bacalaureatŭ la Iașĭ a fostŭ de 85 în sesiunea din Septemvre. Din aceștia au reușitŭ la examenŭ numai 32.

—0—

După cum scrie »Berliner Tageblatt," greutățile financiare ale regelui Bavariei au sĕ se înlăture prin aceea, că până la achitarea datoriei, care e de 18 milióne, i se vorŭ reține pe fiecare anŭ 2 milióne din lista civilă.

„UNDE DAI ŞI UNDE CRÉPA!"

Din Câmpia Ardélului, Octomvre a. c.

Stimate Dle Redactorŭ! Pe timpulŭ domnirei calvinismului, sub aşa numiţii: „principĭ naţionalĭ independenţĭ" — numai după nume — în Transilvania în care espresiunea cea adevĕrată a calvinismului maghiarŭ erau »aprobatele« (asprubatele) şi »compilatele« (împilatele) — adevĕrate testimonii de netoleranţă religiósă şi naţională faţă cu Românii — maioritatea absolută a ţĕrei sângera aşa de cumplitŭ în favórea unei oligarchii încâtŭ se pretindea că „Popii românĭ afurisescŭ," de aci interdicerea „az oláh popák ne afuriszáljanak.« (Preoţii românĭ sĕ nu afurisescă.)

Acum însĕ sub constituţiunea modernă (nu cea milenară alŭ căreia jugŭ din seculĭ ca vitele l'amŭ purtatŭ) se pretinde că „preoţii românĭ agitéză" („az oláh popák ágitálnak, bujtógatnak.«) Mai pe românesce: »dĭ că cânele 'i turbatŭ, ca sĕ'lŭ pótă toca în capŭ.« — dicală trivială românéscă, dér prea nimerită.

Sub pretestŭ falsŭ tindŭ a învinovăţi pe bieţii preoţĭ românĭ, căutândŭ nodŭ în papură pentru a fi batjocuriţĭ, puşĭ şi luaţĭ sub ochiulŭ poliţianŭ. Unŭ astfelŭ de casŭ s'a întêmplatŭ şi cu parochulŭ V. Popescu din Juculŭ de josŭ, care avea deja presêmţulŭ, că va fi denunţatŭ.

Şi care fù causa acestei denunţărĭ?

Preotulŭ din cestiune a fostŭ concuratŭ adecă cu data 18 Augustŭ la „Societatea Transilvania" în Bucurescĭ, pentru a se acorda fiului sĕu — care a deousŭ esamenulŭ de maturitate în Cluşiu cu laudă — unŭ stipendiu. Totŭ acolo mai trimise o rugare cu data 3 Septemvre — ambele recomandate. De atuncĭ stătură la pândă continuă, până când în 28 Septemvre, sosindŭ la adresa preotului resoluţiunea aşteptată dela susŭ disa societate, desŭ de diminéţă în revărsatulŭ dilei bietulŭ preotŭ fù surprinsŭ încă în aşternutŭ cu provocarea oficiósă din partea d-lui subprefectŭ alŭ cercului Cluşiŭ —trimisă printr'un espres oficios, ca la 9 óre sĕ convină din oficiu şi cu amiciţiă oficiósă (hivatalos baratsággal) cu d. subprefectŭ la poşta din Apahida într'o afacere urgentă de siguritate publică (egy sürgös közrendészeti ügyben).

Preotulŭ luatŭ din aşternutŭ se duse cu espresulŭ oficiosŭ după sine, ologŭ de unŭ piciorŭ, la Apahida şi încă pedestru, pentrucă trăsură nu avea la disposiţiune. Ajungêndŭ la poşta din Apahida, d. subprefectŭ ilŭ întêmpină anunţându-i că la poştă ilŭ aşteptă o epistolă şi fiindcă acea epistolă e adresată din Bucurescĭ, a fostŭ deţinută dela 26 Septemvre până la 28, şi că are onóre a-i descoperi şi împărtăşi cumcă e sub prepusŭ (gyanus, gyanu alatt van) şi prin urmare ca sĕ se prevină alte neplăcerĭ, l'a provocatŭ din oficiu ca sĕ se presinte la poşta Apahida. Preotulŭ rĕspunse, că tocmai e în aşteptarea unei resoluţiunĭ în favórea fiului sĕu, care a obţinutŭ maturitatea (bacalaureatulŭ) în Cluşiu cu laudă, pentru care cu datele 18|8 şi 3|9 a. c. a adresatŭ petiţiunĭ pentru unŭ stipendiu din Bucurescĭ dela „Societatea Transilvania."

Cu tóte aceste împrejurărĭ constatate cu recepisele poştii din Apahida şi cu tóte că pe cuvertă erau scrise de asupra cuvintele: „cu certificate scolastice" ér în dosŭ, „D. Precupŭ, strada plantelorŭ nr. 24," preotulŭ a fostŭ provocatŭ sĕ desfacă epistola în localulŭ poştei sub ochii d-lui subprefectŭ şi sĕ-i citéscă resoluţiunea. După aceste d. subprefectŭ — făcêndu-i-se pe placŭ — a declaratŭ „că e satisfăcutŭ," la ce d. preotŭ rĕspunse cu indignaţiune manifestându-şĭ nemulţămirea şi durerea sufletéscă ce i-s'a făcutŭ purtându-se pedestru conturbându-i-se şi odihna de nópte şi pentru ce? pentru o simplă suspiţiune şi încă suspiţiune de totŭ nemotivată.

Atâta încă nu era destulŭ. D. subprefectŭ începuse alŭ şicana prin vorbe carĭ nicĭdecum nu sĕ puteau lua decâtŭ de batjocură dicându-i că ar puté fi d. preotŭ mulţămitŭ şi satisfăcutŭ în inima sa părêndu-i bine că a rĕmasŭ purificatŭ.

Intr'aceea ajunseră la nisce conflicte neplăcute, căcĭ d. preotŭ interpelă şi cu totŭ dreptulŭ pe d. suprefectŭ, că chiar dacă i-ar fi venitŭ astfelŭ de proclamaţiune revoltătóre precum suspiţiuna dênsulŭ, ce vină ar puté sĕ aibă pentru aceea preotulŭ din Juculŭ de josŭ după ce dênsulŭ nu are nicĭ o legătură orĭ corespondinţă cu aşa disa „Irredenta Română." Rĕspunsulŭ dlui subprefectŭ fù: „Ba da! Vinovatŭ ai fi pentru că aceea ar fi fostŭ ca rĕspunsŭ la corespondinţele d-tale de ma înainte." Poftimŭ logică! Surprinsŭ întrebase preotulŭ de ce corespondenţe e vorba, căcĭ dênsulŭ n'are scire sĕ fi scrisŭ altă epistolă în România decâtŭ cele două la adresa: „Societăţii Transilvania" ceea ce a probatŭ prin recepisele dela posta din Apahida cu data 18 Aug. şi 3 Septemvre.

Bine i-a spus'o d-lui subprefectŭ preotulŭ V. Popescu dicêndŭ, că totŭ lucrulŭ cu publicarea „proclamărei revoltătóre" în bisericĭ, cum pretinde d. subprefectŭ, e numai o apucătură (ráfogás) rĕutăciósă asupra preoţilorŭ românĭ şi că chiar superiorităţile politice cu provocările şi publicările lorŭ relative la estrădarea pretinselorŭ proclamaţiunĭ, nu facŭ alta decâtŭ a-tragŭ atenţiunea ómenilorŭ asupra acelorŭ proclamaţiunĭ despre carĭ poporulŭ nicĭ ideă nu avea, bunăóră ca şi cu interdicerea serbărei parastasului lui Horea inima căreia întêmplându-se lucrulŭ ne mai pomenitŭ de a li se interdice preoţilorŭ oficiarea sântei liturgii şi încă în una din Sâmbetele morţilorŭ din s. Paretemĭ, — totŭ poporulŭ curiosŭ a cercatŭ după causa acestui efectŭ ciudatŭ şi a ajunsŭ prin acésta la cunoscinţa acelui Horea, despre care mai nainte nicĭ ideiă nu avea.

După acestea d. subprefectŭ, aprinsŭ de flacăra „patriotismului", începuse a arunca preotului, că »poporulŭ e bunŭ şi blândŭ şi că Românii suntŭ provocaţĭ sĕ agiteze la rebeliune în contra dinastiei împĕrătescĭ;« la acésta preotulŭ rĕspunse cu multă destoinicià provocându-se la lupta dela Custozza din 1866, unde Românii au sângeratŭ în favórea dinastiei împĕrătescĭ luptândŭ chiarŭ în contra *consângenilorŭ* lorŭ, dovedindŭ prin acésta fidelitatea ce totdéuna i-a caracterisatŭ faţă de dinastiă, căreia i-au fostŭ şi pururea îi vorŭ fi cei mai credincioşĭ şi dela care aşteptă bine şi în viitorŭ, cu tóte că acum tragŭ „scurta."

Mai adause apoi preotulŭ că dênsulŭ nu se jenéză aşa multŭ de temniţă, de care mai avuse onóre în decursulŭ constituţiunei acesteia (firesce pe basa unorŭ miserabile denunţărĭ venite dela unŭ omŭ, pe care l'a fostŭ plătitŭ d-lŭ curţi, ca sĕ mărturiséscă strâmbŭ în contra preotului acusatŭ ca agitatorŭ,) dechiarândŭ totŭ odată, că Românii nu vorŭ pregeta a păşi pe faţă totdéuna luptândŭ cu tóte mijlócele oneste şi legale pentru naţiunea lorŭ, a căreia espriesiune viuă şi adevĕrată este »limba română«, pentru care au luptatŭ şi vorŭ lupta, până ce vorŭ învinge.

După acestea preotulŭ recomandându-se „graţiei« d-lui subprefectŭ, s'a depărtatŭ intonândŭ, că *prin astfelŭ de suspicionărĭ neîntemeiate dispare frăţietatea*, care numai în încrederea împrumutată îşĭ póte afla espresiunea sa. D-lŭ suprefectŭ rĕmase cu buzile umflate şi amarŭ păcălitŭ, căcĭ n'a pututŭ sĕ mai pună mâna pe o victimă, ca sĕ se recomande naintea mai marilorŭ sĕi. *X.*

Făgăraşŭ, Septemvre 1885.

Onorate Domnule Redactorŭ! — Convinsŭ despre nerĕsturnabilulŭ adevĕrŭ, că cu câtŭ o cestiune se desfăşură mai amĕnunţitŭ şi mai alesŭ o cestiune vitală naţională ca şi aceea a bisericei şi a şcólei, cu atâtŭ adevĕrulŭ ese mai multŭ la lumină. Ca sĕ nu lasŭ fără rĕspunsŭ aserţiunile neesacte ale unui corespondentŭ din oraşelulŭ Făgăraşŭ subscrisŭ »Unŭ cetăţénŭ," cu modestiă îmĭ iau îndrăsnéla, d-le Redactorŭ, a reveni încă odată la obiectulŭ: *carĭ împrejurărĭ facŭ sĕ „decadă" bisericile şi şcólele române din Făgăraşŭ?* — şi acésta nu condusŭ de spiritulŭ de partidă, nicĭ de egoismulŭ condemnabilŭ, ci numai pentru a ajunge la adevĕrŭ, pe care cunoscêndu-lŭ sĕ-lŭ apreţiămŭ după cum se cuvine, ferindu-ne de ce e rĕu şi adoptândŭ numai binele.

Unŭ onorabilŭ „vechiu cetăţénŭ,« (?) după cum îi place sĕ se numéscă, din oraşelulŭ Făgăraşŭ, sĕ încércă în Nr. 198 alŭ »Gazetei" a reflecta la corespondenţa mea din Nr. 180 alŭ aceleiaşĭ stimate foi subscrisă cu unŭ micŭ —n—, în care corespondenţă anonimulŭ nu mai sciă de ce sĕ se acaţe, voindŭ cu orice preţŭ a-mĭ rĕsturna aserţiunile mele. „In voia bună în care se află« mĕ asemĕnéză mai înainte de tóte „cu unŭ satelitŭ alŭ unui corpŭ cerescŭ"," care dela sine nu póte lumina, ci ca şi luna bunăóră dela sóre, acestŭ „mititelŭ —n—" primesce lumina dela alţii. Adauge apoi: „numai de n'ar fi fântâna de lumina din care se adapă mititelulŭ nostru —n— ca fântâna de păcură descoperită mai ceştĭ anĭ în comuna Şercaia.« Poftimŭ frase! Cine sĕ fiă acelŭ corpŭ de care vorbescĭ, on. d-le cetăţene

Te asigurezŭ, onorate mare „cetăţene,« că numai convingerea mea isvorită din cugetŭ bunŭ m'a îndemnatŭ sĕ scriu în causa bisericelorŭ şi şcólelorŭ din Făgăraşŭ, pe ai cărorŭ vermĭ carĭ le rodŭ rĕdăcina esistinţei am vrutŭ sĕ-i descoperŭ pentru a fi delăturaţĭ Nu spiritulŭ de partidă, nu egoismulŭ şi aspirarea după domnii pentru umplerea buzunarelorŭ de carĭ, precum vĕdŭ, totŭ mai suntŭ molipsiţĭ mulţĭ în oraşelulŭ nostru, ci adevĕrulŭ isvorâtŭ nu din »fântâna de păcură din comuna Şercaia,« pe care singurŭ póte o ai descoperitŭ, ci din esperiinţa mea în nemijlocită atingere cu poporulŭ românŭ din Făgăraşŭ a cărui sórte dorescŭ sĕ o vĕdŭ ameliorată. Fiămĭ şi mie permisŭ, cu voia marelui »cetăţénŭ,« a-mĭ continua — după ce acum m'am adăpatŭ şi din isvorulŭ pologiei d-sale — părerile mele cu privire la „decădutele" bisericĭ şi şcóle române din Făgăraşŭ.*)

*) Dămŭ locŭ acestorŭ părerĭ, fără însĕ ale aproba tóte, căcĭ prin discusiunea acésta, décă va fi şi va rĕmâne *obiectivă* sperămŭ că vomŭ afla mai uşorŭ, care este buba şi ce leacŭ îi trebue. Red.

Nu îmblăţi în preoţĭ şi învĕţătorĭ, d-le »cetăţene«! Preoţii şi învĕţătorii îşĭ facŭ datorinţa. Bisericile române din Făgăraşŭ în tóte dilele suntŭ deschise diminéţa şi séra, éră în sĕrbătorĭ şi Duminecĭ cu solemnitate, pentru a primi în sînulŭ lorŭ pe credincioşii la rugăciune. Predicile către acestŭ poporŭ nu lipsescŭ în nicĭ o sĕrbătóre, şi Dumineca totŭ asemenea. Se vede tréba, că d-ta d-le »cetăţene« nu le audĭ, póte nu cercetezĭ biserica decâtŭ la Pascĭ şi Crăciunŭ, când preoţii în ostenéla lorŭ după lungulŭ serviciu dumnedeescŭ abia mai potŭ da binecuvêntarea, necum sĕ pótă ţiné şi predica; apoi predica la Pascĭ şi Crăciunŭ de s'ar ţiné poporulŭ ar lua-o la fugă din biserică, precum anumitŭ o facŭ acésta domnii amploiaţĭ, carĭ ca şi când s'arŭ teme de tĕmâiă, o tună (fugŭ) afară din biserică înainte de sfĕrşitulŭ serviciului divinŭ. După d-lorŭ se iau şi alţii mai proştĭ, căcĭ vedĭ Dómne, pentru ce sĕ nu facă şi proştii ca cei cu minte, şi în urma urmelorŭ la otpustŭ preotulŭ nu are cui spune nĕcazurile bisericei şi şcólei, de carĭ vai! încărcaţĭ mai suntemŭ, mai alesŭ noi ceştĭ din Făgăraşŭ.

Din împrejurarea că biserica se golesce până când preotulŭ voesce sĕ le spună bunăóră: câtŭ au sĕ plătéscă fiecare poporanŭ pentru leafa învĕţătorului repartiţiă, séu că preste optŭ dile are sĕ fiă sinodŭ parochialŭ pentru alegerea unui deputatŭ etc., urméză incoveniente preste incoveniente. Cei carĭ scotŭ repartiţia nu capĕtă o para órbă, căcĭ credincioşii nu cunoscŭ aceea, fiindcă fugiseră din bisnrică când li s'a spusŭ de repartiţă; sinódele parochiale la alegerĭ de deputaţĭ la sinodulŭ archidiecesanŭ, la sinodulŭ protopresbiteralŭ etc. constau din câte 3—5 membri din 150—200 membri alegĕtorĭ. Cine pórtă vina la acestea? Totŭ preotulŭ care, fie'mĭ permisŭ a atinge, pre lângă unŭ astfelŭ de poporŭ móre de fóme — şi totuşĭ mărele nostru »cetăţénŭ« pretinde dela preotulŭ flămândŭ se ţină predicĭ pe amvonŭ, şi cui predicĭ? la câteva babe. Suntŭ fericiţĭ preoţii românĭ din Făgăraşŭ, că posturile lorŭ suntŭ împreunate şi cu alte oficii, vicariatulŭ pe deoparte şi protopresbiteratulŭ de altă parte, căcĭ dĕu din venitele stolare n'arŭ puté-o duce.

La rêndulŭ meu îmĭ vine a crede, că marele »cetăţénŭ« care aşa bine scie scusa pe d-nii funcţionarĭ din Făgăraşŭ, şi mai alesŭ pe cei dela administraţiă 11 la numĕrŭ, că adecă on. domnŭ vice-comite »îi opresce până pe la prândŭ în birou« ca sĕ nu pótă veni la biserică, însuşĭ face parte din nenorocosulŭ numĕrŭ unspredece. Când acestŭ mare »cetăţénŭ« va ajunge vice-comite dór nu vorŭ mai fi opriţĭ funcţionarii în birou în timpulŭ bisericei. D-sa în frunte ca ceilalţĭ funcţionarĭ românĭ dela micŭ până la mare la 11 óre ant. merid. va pleca la biserica românéscă de o confesiune séu alta — nu însĕ la biserica catolică, pre care d-sa o pune ca deobligătóre pentru funcţionarĭ, căcĭ e „biserică cu religiune de statŭ.« Au dóră biserica gr. cat. şi cea gr. or. nu suntŭ recunoscute şi ele în statŭ cu religiunea lorŭ de sine stătătóre, întocmai ca şi biserica romano-catolică? Destulŭ de rĕu, când unŭ cărturarŭ românŭ ce se ţine de o biserică séu alta românéscă, din primejdia că devine funcţionarŭ de statŭ la comitatŭ séu airea, sĕ fiă deobligatŭ a păzi numai sĕrbătorile bisericei catolice, desconsiderândŭ sĕrbătorile cu caracterulŭ bisericei sale. Cu astfelŭ de motive nu poţĭ d-ta, veche »cetăţene," escusă neparticiparea domnilorŭ funcţipnarĭ românĭ la biserică. (Va urmă.)

DIVERSE.

Inima cea bună a pungaşilorŭ din Petersburg. — Diarulŭ din Petersburg „List" aduce despre lucrulŭ ai cesta o probă frumuşică. Mai dilele trecute s'a furatŭ unui domnŭ o carte din buzunarŭ, fără ca sĕ scie cum şi când s'a întêmplatŭ acésta. După câteva dile primi acela o scrisóre şi o fotografiă, care se aflaseră în cartea furată. Scrisórea are următorulŭ cuprinsŭ: »Stimate Domnule! Noi sĕrmanii ómenĭ, cari de multe orĭ suntemŭ pe nedreptŭ urmăriţĭ, avemŭ într'adevĕrŭ o inimă fórte duiósă. De multe orĭ aflamŭ, când amŭ pusŭ mâna pe câte unŭ bughilarŭ séu pe câte o batistă, întrênsele fotografii. Stimate domnule, de multe orĭ se întêmplă, ca sĕ fimŭ şi noi părinţĭ, sĕ avemŭ şi noi copii pe carii iubimŭ şi înţelegemŭ fórte bine, câtŭ de greu trebue sĕ se supere unŭ părinte, care îşĭ perde portretulŭ fiului sĕu. De multe orĭ amŭ trimite unŭ astfelŭ de obiectŭ proprietarului înapoi, dér nu scimŭ unde, a'lŭ căuta ar fi unŭ lucru fórte periculosŭ pentru noi, pentru că prin aceea amŭ atrage numai atenţiunea poliţiei asupra nóstră. Spune cunoscuţilorŭ D-tale, ca dênşii totdéuna sĕ pórte în bughilarele şi în notiţele lorŭ adresele lorŭ. In casulŭ acela, când le vomŭ lua din buzunarŭ notiţele, le vomŭ trimite tóte portretele şi tóte hârtiile, câte pentru noi n'au nicĭ unŭ preţŭ, ér pentru dênşii au de multe orĭ unŭ preţŭ fórte mare.« Unŭ pungaşŭ din Petersburgŭ.

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureşianu.

Cursulŭ la bursa de Viena

din 14 Octombre st. n. 1885.

Rentă de aurŭ 4%	95 90	Bonurĭ croato-slavone	102.—
Rentă de hârtiă 5%	88.80	Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	97 75
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	148.—	Imprumutulŭ cu premiu ung.	116 30
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	95 90	Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	118 75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	125	Renta de hărtiă austriacă	80.60
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	109.—	Renta de arg. austr.	82.65
Bonurĭ rurale ungare	101.50	Renta de aurŭ austr.	108 25
Bonurĭ cu cl. de sortare	1C1.50	Losurile din 1860	138 75
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	102.25	Acţiunile băncei austro-ungare	857 —
Bonurĭ cu cl. de sortare	101 50	Act. băncei de creditŭ ung.	278.75
Bonurĭ rurale transilvane	101.40	Act. băncei de creditŭ austr.	277 20
		Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.96
		Napoleon-d'orĭ	9.99
		Mărcĭ 100 împ. germ.	61.85
		Londra 10 Livres sterlinge	125.90

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 28 Septemvre st. v. 1885.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%)	86	86 3/4
Renta rom. amort. (5%)	92	93
» convert. (6%)	87	88
Împr. oraş. Buc. (20 fr.)	30	32
Credit fonc. rural (7%)	100 1/2	101 1/2
» „ „ (5%)	85 1/2	86 1/2
» » urban (7%)	97	98
» » » (6%)	90	91
» » » (5%)	80 1/2	81 1/2
Banca naţională a României	1120	1130
Ac. de asig. Dacia-Rom.	250	255
« » » Naţională	205	210
Aurŭ	12.25	12.75
Bancnote austriace contra aurŭ	2.02	2.04

Cursulu pieţei Braşovŭ

din 15 Octombre st. n. 1885.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.82	Vênd.	8 86
Argint românesc	»	8 75	»	8.80
Napoleon-d'orĭ	»	9.96	»	10.—
Lire turcescĭ	»	11.17	»	11.25
Imperialĭ	»	10.15	»	10.20
Galbenĭ	»	5.90	»	6 —
Scrisurile fonc. »Albina«	»	100.50	»	101.—
Ruble Rusescĭ	»	122.—	»	123.—
Discontulŭ	»	7—10 % pe anŭ.		

Numere singuratice à 5 cr. din „Gazeta Transilvaniei“ se potŭ cumpĕra în tutungeria lui I. GROSS.

Concursŭ.

(2 3)

Pentru ocuparea postului de învĕţătorŭ la şcóla confesională greco-catolică din comuna MOCODU în vicariatulŭ Năsĕudului, cu unŭ salariu anualŭ de 200 fl. v. a. şi cuartirŭ liberŭ, se escrie concursŭ.

Doritorii de a ocupa acestŭ postŭ au a-şĭ aşterne suplicele provĕdute cu documentŭ de cualificaţiune şi din limba maghiară la subscrisulŭ senatŭ scolasticŭ până în 25 Octomvre 1885 st. n., în care ḑi la 2 óre va fi alegerea.

Din şedinţa senatului scolasticŭ gr. cat.

Mocodŭ în 11 Octomvre 1885.

Preşedintele: **Leonŭ Verticŭ.**

Notarulŭ: **Stefanŭ Puica.**

Tarifa anunţurilorŭ şi inserţiunilorŭ.

Anunciurĭ în pagina a IV-a linia de 30 litere garmond fl. — cr. 6.
Pentru inserţiunĭ şi reclame pagina a III linia à fl. — cr 10.

Pentru repeţirĭ se acórdă următórele rabate:

Pentru repeţirĭ de	3— 4 orĭ	10%
„ „ „	5— 8 „	15%
„ „ „	9—11 „	20%
„ „ „	12—15 „	30%
„ „ „	16—20 „	40%
Dela 20 de repeţirĭ în susŭ		50%

Pentru anunciurĭ ce se publică pe mai multe lunĭ se facŭ învoirĭ şi reducerĭ şi peste cele însemnate mai susŭ.

Anunţămŭ acelorŭ onoraţĭ cetitorĭ, carĭ vorŭ binevoi a se aboná la fóia nóstră de aicĭ încolo, că avemŭ încă în reservă numerĭ dela începutulŭ anului 1885 prin urmare potŭ sĕ aibă colecţiunea completă.

Mersulŭ trenurilorŭ

pe linia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta** a tei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	5·00	7.45	—
Predealŭ (	—	9 45	12.50	—
(	—	9.47	1.09	—
Timişŭ	—	10.11	1.40	—
Braşovŭ (	—	10.44	2.27	—
(	6.22	10,51	2.55	—
Feldióra	7.01	11.18	3.38	—
Apatia	7.33	11.36	4.17	—
Agostonfalva	8.01	11.51	4.47	—
Homorodŭ	8.45	12.23	5.42	—
Haşfaleu	10.10	1.19	7.37	—
Sighişóra (	10.29	1.30	8.01	—
(	10.39	1.37	8.21	—
Elisabetopole	11.19	2.05	9.05	—
Mediaşŭ	11.54	2.25	9.43	—
Copsa mică	12.12	2.36	10.02	—
Micăsasa	12.56	—	6.20	—
Blaşiu	1.30	3.13	6.59	—
Crăciunelŭ	1.45	—	7.15	—
Teiuşŭ	2.11	3.40	7.43	—
Aiudŭ	2.55	4.01	8.29	—
Vinţulŭ de susŭ	3.17	—	8.55	—
Uióra	3.24	—	9.04	—
Cucerdea	3.31	4.24	9.12	—
Ghirisŭ	4.09	4.49	10.23	—
Apahida	5.36	—	12.32	—
Cluşiu (	5.56	5.58	12.59	—
(	6.08	6.08	—	8.00
Nedeşdu	6.29	—	—	8.34
Ghirbĕu	6.45	—	—	8.59
Aghirişŭ	7.00	—	—	9.34
Stana	7.26	—	—	10.16
Huiedinŭ	7.48	7.14	—	11.04
Ciucia	8.28	7.43	—	12 17
Bucia	8.47	—	—	12.47
Bratca	9.06	—	—	1.21
Rév	9.26	8 22	—	2.05
Mező-Telegd	10 01	8.48	—	3.08
Fugyi-Vásárhely	10.20	—	—	3.39
Várad-Velinţe	10.30	—	—	3.55
Oradia-mare (	10.37	9.13	—	4.03
(	10.51	9.18	10.37	—
P. Ladány	12.37	10.31	12.59	—
Szolnok	2.58	12.07	4.45	8.22
Buda-pesta	6.00	2.10	10.05	10.30
Viena (	6.35	2.45	10.50	—
(	3.00	8 00	6.05	—

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ omnibus	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	—	7.15	—	—	—
Budapesta	6.47	1.45	3.15	6.20	8.0)
Szolnok	10.37	3.41	7.29	9.11	11.40
P. Ladány	1.44	5.21	8.27	11.26	2.31
Oradea mare	5.33	6.41	—	1.28	—
Várad-Velencze	—	—	9.45	2.00	—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.59	2 11	—
Mezö-Telegd	—	7.14	10.28	2.34	—
Rév	—	7.42	11.36	3.18	—
Bratca	—	—	12.10	3.41	—
Bucia	—	—	12.43	4.01	—
Ciucia	—	8.31	1.31	4.26	—
Huiedin	—	9.01	2.56	5.08	—
Stana	—	—	3.29	5.27	—
Aghiriş	—	—	4.00	5.50	—
Ghirbĕu	—	—	4.18	6.02	—
Nedeşdu	—	—	4.36	6.24	—
Cluşiu (	—	10.01	5.05	6.43	—
(	12 05	10.16	—	7.03	—
Apahida	12.31	—	—	7.26	—
Ghiriş	2.16	11.24	—	8.51	—
Cucerdea (	3.12	11.43	—	9.31	—
(	3.32	11.45	—	9.43	—
Uióra	3.41	—	—	9.51	—
Vinţulŭ de susŭ	3.50	—	—	9.58	—
Aiudŭ	4.25	12.08	—	10.24	—
Teiuşŭ	4.50	12.22	—	10.44	—
Crăciunelŭ	5.41	—	—	11.28	—
Blaşŭ	6.02	12.57	—	11.44	—
Micăsasa	6.40	—	—	12.18	—
Copşa mică	7.00	1.27	—	12.36	—
Mediaşŭ	—	1.45	—	1.22	6.01
Elisabetopole	—	2.06	—	1.56	6.40
Sigişóra	—	2.31	—	2.34	7.20
Haşfaleu	—	2.50	—	3.02	8.01
Homorod	—	3.48	—	4.41	10.05
Agostonfalva	—	4.19	—	5.30	11.02
Apatia	—	4.34	—	6.03	11.37
Feldióra	—	4.53	—	6.35	12.14
Braşovŭ (	—	5.20	—	7.14	1.09
(	—	5 30	—	—	1.50
Timişŭ	—	6.07	—	—	2.48
Predealŭ (	—	6.32	—	—	3.23
(	—	7.30	—	—	4.56
Bucurescĭ	—	11.35	—	—	9.40

Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Teiuşŭ	11.09	—	3.56
Alba-Iulia	11.46	—	4.27
Vinţulŭ de josŭ	12.20	—	4.53
Şibotŭ	12.52	—	5.19
Orăştia	1.19	—	5.41
Simeria (Piski)	1.48	—	6.08
Deva	2 35	—	6.39
Branicica	3.04	—	7.04
Ilia	3.36	—	7.29
Gurasada	3.50	—	7.41
Zam	4.25	—	8.12
Soborşin	5.09	—	8.49
Bĕrzova	5.56	—	9.29
Conopŭ	6.18	—	9.49
Radna-Lipova	6.57	6.14	10.23
Paulişŭ	7.12	6.30	10.37
Gyorok	7.27	6.47	10.52
Glogovaţŭ	7.56	7.17	11.18
Aradŭ	8.10	7.32	11.32
Szolnok (	2.39	12.00	4 53
(	3.16	12.14	5.10
Budapesta	7.10	2.10	8.16
Viena	—	8.00	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ omnibus
Viena	11.00	7.15	—
Budapesta	8.05	1.45	8 00
Szolnok (	11.02	3.44	11.40
(	11.12	4.02	12 00
Aradŭ	3 37	7.53	5.25
Glogovaţŭ	4.13	—	6 19
Gyorok	4 38	—	6.46
Paulişŭ	4.51	—	7.00
Radna-Lipova	5.10	—	7.23
Conopŭ	5.38	—	7.51
Bêrzova	5.57	—	8.10
Soborşin	6.42	—	5.58
Zam	7.14	—	9.28
Gurasada	7.43	—	9.56
Ilia	8.01	—	10.17
Branicĭca	8.21	—	10.38
Deva	8.47	—	11.05
Simeria (Piski)	9.05	—	11.23
Orăştiă	10 10	—	12.24
Şibotŭ	10.43	—	12.53
Vinţulŭ de josŭ	11.04	—	1.22
Alba-Iulia	11.19	—	1.40
Teiuşŭ	12 05	—	2.24

Aradŭ-Timişóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne
Aradŭ	6.00	12.55	8.25
Aradulŭ nou	6.25	1.21	8.36
Németh-Ságh	6.50	1.46	8.54
Vinga	7.19	2.18	9.13
Orczifalva	7.38	2.36	9.25
Merczifalva	7.56	2.53	9 36
Timişóra	8.42	3.40	10.06

Simeria (Piski) Petroşenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Simeria	6 30	11.50	2.23
Streiu	7 05	12.27	3.00
Haţegŭ	7 53	1.19	3.49
Pui	8.46	2.10	4.40
Crivadia	9.33	2.57	5.28
Baniţa	10.11	3.35	6.07
Petroşenĭ	10.43	4.04	6.59

Timişóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timişóra	6.07	12.25	5.00
Merczifalva	6.40	1.16	5.50
Orczifalva	6.51	1.34	6.07
Vinga	7.08	2.04	6.32
Németh-Ságh	7.23	2.25	6.53
Aradulŭ nou	7.40	2.54	7.24
Aradŭ	7.50	3 10	7.40

Petroşenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.
Petroşenĭ	6.49	9.33	5 28
Baniţa	7.27	10.14	6.08
Crivadia	8.06	10 54	6.45
Pui	8.50	11.27	7.35
Haţegŭ	9.31	12 17	8 02
Streiu	10.16	12.58	8.44
Simeria	10 53	1,35	9.15

Tipografia ALEXI, Braşovŭ.